



*Jean Thiriart*

### **Autor: Edouard Rix**

*Vášnivý čtenář Hobbese, Machiavelliho a Pareta, Belgičan Jean Thiriart (1922-1992), zakladatel panevropského hnutí Jeune Europe (Mladá Evropa) byl zastáncem teorie Velké Evropy od Galway až po Vladivostok.*

Narodil se v roce 1922 v belgickém Liège do liberální rodiny a již od svých mladých let byl militantem v řadách extrémní marxistické levice – byl členem Jeune garde socialiste a Union socialiste antifasciste. V roce 1939 vítal pakt Molotov-Ribbentrop s nadšením: „Nejkrásnějším, nejvzrušujícím obdobím mého života byl německo-sovětský pakt.“ Protože pro něj „národní socialismus nebyl nepřitelem komunismu, nýbrž konkurent.“

### **Od jedné války k druhé**

V roce 1940, když bylo Thiriartovi osmnáct let, se přidal do organizace Amis du Grand Reich allemand (AGRA – Přátelé Velkoněmecké říše), která sdružovala ve francouzsky mluvící okupované části Belgie sekulárně a socialisticky orientované podporovatele kolaborace – ne rexisty. Rovněž byl členem Fichte Bund (**Der Deutsche Fichte-Bund** – národně bolševické hnutí, které bylo založeno v roce 1914 v Hamburku). Po konci války byl odsouzen k třem letům vězení a vzdal se veškerých politických aktivit.

Do politických aktivit se znovuzapojil ve svých osmatřiceti letech, v době kdy probíhala dekolonizace belgického Konga. Spoluzakládal Comité d'action et de défense des Belges d'Afrique (CADBA – Výbor pro záchranu a obranu Belgičanů v Africe). Záhy se však stala snaha o záchranu Belgičanů v Kongu bojem o zachování evropské přítomnosti v Africe, Francouzů v Alžíru nevyjímaje, a CADBA transformovala v Mouvement d'action civique (MAC – Hnutí občanské neposlušnosti). Thiriart, kterému pomáhal Paul Teichmann, přeměnil poujadismem ovlivněné hnutí v revoluční organizaci, která úspěšně organizovala belgickou síť na podporu OAS (Organisation armée secrète – Organizace tajné armády).

Na setkání v italských Benátkách dne 4. března 1962, které se konalo pod záštitou Sira Oswalda Mosleyho, vedoucích činitelů MAC, Italského sociálního hnutí (MSI – Movimento Sociale Italiano), Union Movement (Britské hnutí) a Říšské socialistické strany (SRP – Sozialistische Reichspartei) došlo k vyjádření záměru vytvořit „národní evropskou stranu, soustředěnou okolo myšlenky evropské jednoty.“ Nic konkrétního z toho však nevzešlo. Slibujíc vytvoření skutečné evropské revoluční strany Thiriart v lednu 1963 přeměnil MAC v Jeune Europe (Mladou Evropu), transnacionální evropské hnutí pod vlajkou se symbolem



keltského kříže. Ačkoli bylo hnutí ustaveno v šesti zemích, nikdy nemělo po celé Evropě více než 5000 členů, což byl navíc počet, jak sám Thiriart přiznával, „vyškrábnutý ze dna.“ Z celkového počtu byly dvě třetiny členů soustředěny v Itálii. Ve Francii, jelikož podporovala OAS, byla Mladá Evropa postavena mimo zákon, což přinutilo hnutí zůstat napůl v utajení a vysvětluje tím i jeho slabý vliv (počet členů nepřekračoval 200).

## Národně evropský komunitarista

Ve svém *Le Manifeste à la Nation Européenne* (Manifest evropského národa) se Thiriart postavil za „silnou a jednotnou komunitární Evropu, stojící v opozici sovětskému a americkému bloku.“ Obsáhleji pak svoje myšlenky formuloval v knize *Un Empire de 400 millions d'hommes : L'Europe* (Říše 400 miliónů lidí: Evropa), která vyšla v roce 1964 a byla záhy přeložena do sedmi hlavních evropských jazyků. Toto dílo, které bylo poté v roce 1965 doplněno brožurou o 80ti stranách *La Grande Nation, L'Europe unitaire de Brest à Bucarest* (Velký národ, sjednocená Evropa od Brestu až po Bukurešť), hluboce ovlivnilo kádry evropské krajní pravice, především pak v Itálii.

Jedinečnost Mladé Evropy spočívala v její ideologii, národně evropském komunitarismu, který Thiriart prezentoval jako „evropský a elitářský socialismus,“ odbyrokratizovaný a opatřený nosnou myšlenkou evropského nacionalismu. Kritický k romantickému pojetí národa, zděděnému z devatenáctého století, jež byl determinován etnicky, jazykově nebo nábožensky, upřednostňoval Thiriart koncept dynamického národa: v pohybu, utvářejícímu se, odpovídajícímu ideji národa/společenství José Ortegy y Gasset. Bez toho, že by odmítal společnou minulost úplně si Thiriart myslí, že „tato minulost je ničím ve srovnání s gigantickou společnou budoucností... Co činí Národ skutečným a životaschopným je jeho jednota historického osudu.“

Označujíc sebe za „Velkoevropského jakobína“ usiloval Thiriart o vybudování jednotného státu a prosazoval „fúzní stát,“ centralizovaný a transnacionální; politického, právního a duchovního dědice Římské říše, který by poskytoval svým obyvatelům jednotné občanství. V roce 1989 to shrnul: „Hlavní osou mého politicko-historického myšlení je jednotný stát, centralizovaný politický stát – a ne rasový, nostalgický, historický anebo náboženský stát.“ Nic mu nebylo více cizího, než „Evropa stovek vlajek“ Yanna Fouérého nebo Evropy „patries charnelles,“ tak drahé Marcu Augierovi (Saint-Loup).

Thiriartův nacionalismus je založen čistě jen na geopolitických rozvahách. Podle něho jsou jedinými národy majícími budoucnost ty, které mají kontinentální měřítko jako například Spojené státy, Sovětský svaz nebo Čína. **Malé tradiční nacionalismy jsou překážkami a anachronismy, kterými manipulují velké mocnosti.** Proto se Evropa, aby opět byla velkou a mocnou, musí sjednotit.

K tomuto sjednocení by mělo dojít pod vedením Evropské revoluční strany, organizované podle leninského modelu demokratického centralismu, na jehož základě by měly být organizovány masy a vybírány elity. Tato strana by měla, následujíc příkladů z Třetího světa jako například Fronty národního osvobození (Front de Libération Nationale – FLN) nebo



Národní fronty osvobození Jižního Vietnamu (Mặt trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam - Vietkong) být základem státu, ze kterého by se posléze vyvinul stát evropský. **Měla by vést národně osvobozenecký boj proti americké okupaci a jejím kolaborantům - tisícům Quislingů ze Systémových stran a koloniálním armádám NATO.** Takto by měla být Evropa osvobozena a sjednocena od Brestu po Bukurešť, čítající 400 milionů obyvatel, a poté být schopna uzavřít taktické spojení s Čínou a arabskými státy, aby se zničilo americko-sovětské kondominium.

Navzdory jejich geopolitické jasnosti jsou Thiriartovy teze, racionalistické a materialistické až do krajnosti, neproveditelné díky jejich naprostému důrazu na současnost. Jak tradicionalista Claudio Mutti, dřívější militant Giovane Europa, zdůrazňuje: „Thiriartův limit spočívá přesně v jeho sekulárním nacionalismu, podloženém machiavellistickým náhledem na svět, ochuzenému o jakoukoli transcendentní podstatu. Pro něj byly historické střety řešeny brutálními mocenskými vztahy, zatímco státy nebyly nic více, než ztělesněná nietzscheovská vůle k moci ve službách projektu evropské hegemonie, vyznačujícího se exkluzivistickou, slepou a ješitnou pýchou.“

V ekonomické rovině nabízel Thiriart, jako alternativu k „ekonomice zisku“ - kapitalismu a „utopické ekonomii“ - komunismu - „mocenskou ekonomii,“ která byla uskutečnitelná pouze v evropském měřítku. Vycházejíc z ekonomů Fichteho a Lista doporučoval „autarkii velkých prostorů“ (srovnej Fayeho pojetí autarkie: „Prostorově orientovaná autarkie usiluje, proti dogmatu volného obchodu v kapitalistickém globalizovaném světě, uspořádat světové hospodářství do nezávislých, autocentrických velkoprostorů.“ - pozn. DP) Evropa by podle něj měla opustit Mezinárodní měnový fond, zavést vlastní jednotnou měnu, celní omezení a pracovat na zajištění vlastní soběstačnosti.

### Od Mladé Evropy k Evropské straně jednoty

V roce 1965 se Mladá Evropa transformovala do Parti communiste européen (PCE — Evropská strana jednoty). Od militantního aktivismu ji však odvedly doktrinní spory. S měsíční frekvencí vycházela teoretická revue *L'Europe communiste*, zatímco týdeník *Jeune Europe* začal vycházet s dvouměsíční frekvencí. Po roce 1965 proběhly školy pro kádry napříč celou Evropou, pro něž Thiriart vypracoval „politickou fyziku“ založenou na dílech Machiavelliho, Gustava Le Bona, Serge Tchakhotina - zakladatele moderní propagandy, Carla Schmitta, Juliána Freunda a Raymonda Arona.

Navíc strana vydávala v letech 1965 až 1969 měsíčníky *La nation européenne* a *Nazione Europea*, které vycházely z protikladných východisek, než klasická krajní pravice:

- prosazovaly kontinentální jednotu nad jednotou národní,
- byly v opozici k NATO, preferovaly autonomní, odstrašující vojenskou sílu, o kterou usiloval De Gaulle
- označovaly Spojené státy jako nové Karthágo a v režimech východní Evropy spatřovaly určitý druh národního komunismu



- zajímaly se o národně osvobozenecá hnutí Třetího světa a to až tak dalece, že označovaly Kubu, arabské státy a Severní Vietnam jako spojence Evropy!

Francouzská mutace časopisu měla 2000 předplatitelů a každé číslo vycházelo v nákladu 10 000 výtisků.

V roce 1966 se Jean Thiriart na popud Nicolae Ceaușesca setkal v Bukurešti s čínským premiérem Čou En-lajem. Čína v té době mluvila o „tri-kontinentálním“ zápase. Thiriart obhajoval „kvadri-kontinentální“ boj, kdy navrhoval vyvolat situaci podobnou Vietnamu v Evropě. Za tím účelem předpokládal vytvoření „Evropských brigád“ podle Garibaldiho modelu, které by se po získání bojových zkušeností ze Středního východu nebo Latinské Ameriky měly vrátit zpět a vést boj za osvobození Evropy.

Za zmínku stojí fakt, že po tomto setkání italští militanti z Giovane Europa začali provádět společné akce s místními maoisty, sjednoci na základě minimálního společného programu – nepřátelství k dvěma supermocnostem, odmítnutí americké okupace Evropy, antisionismu a podpoře národně osvobozenecých sil Třetího světa.

Tato spolupráce nezůstala bez následků. Příslušníci národně evropských kádrů poté vstoupili do maoistických řad. A tak v roce 1971 Claudio Orsoni, vnuk fašistického funkcionáře Itala Balba a jeden ze zakladatelů Giovane Europa založil Centrum pro studium a aplikaci maoistických myšlenek. V roce 1975 pak Pino Bolzano, poslední šéfredaktor La Nazione Europea, přešel k šéfredaktorování novin extrémně levicové organizace Lotta Continua (Boj pokračuje) **a nakonec Renato Curcio přešel k marxisticko-leninské Italské komunistické straně předtím než založil... Rudé brigády!**

Mladá Evropa měla rovněž sympatizanty v určitých zemích ve východní Evropě a na Blízkém východu. Proto Thiriart 1. srpna 1966 publikoval článek ve srbochorvatštině nazvaný „Evropa od Dublinu po Bukurešť,“ v oficiální diplomatické revue jugoslávské vlády *Meždunarodnaja politika*. Jako vášnivý antisionista byl Thiriart v kontaktu s Ahmadem Shuqairim, Arafatovým předchůdcem ve vedení Organizace pro osvobození Palestiny a prvním Evropanem, který padl se zbraní v ruce na straně Palestinců byl francouzský inženýr a člen Mladé Evropy Roger Coudroy.

Thiriart měl také vazby na arabské sekulární socialistické režimy. Na podzim roku 1968 podnikl dlouhou cestu na Blízký východ na pozvání irácké a egyptské vlády. Mimo setkání s ministry poskytl rozhovory tisku a zúčastnil se kongresu Arabské socialistické jednoty, strany Gamála Násira, se kterým se při této příležitosti i setkal. Zklamán nedostatkem konkrétní podpory z těchto zemí se Thiriart zřekl militantního odporu, což způsobilo rozpad Mladé Evropy.

Článek Eduarda Rixe *Jean Thiriart, Le Machiavel de la Nation européenne* vyšel v časopise *Réfléchir & Agir*, podzim 2005, n°21, s. 44-47. Přeloženo z anglického překladu Grega Johnsona: *Jean Thiriart, the Machiavelli of United Europe*, který byl uveřejněn na stránkách



Counter-Currents Publishing dne 20. září 2010, kráceno.